

ÄIDINKIELI I, TEKSTITAIIDON KOE 12.2.2018 HYVÄN VASTAUKSEN PIIRTEITÄ

Tutkintoaineen sensorikokous on hyväksynyt seuraavat hyvän vastauksen piirteet, jotka koskevat hyvän vastauksen sisältöjä. Muut arvioitavat piirteet on kuvattu kriteeritaulukossa, joka on ylioppilastutkintolautakunnan antamissa äidinkielen koetta koskevissa määräyksissä.

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/fi_maaraykset_aidinkieli.pdf

Tehtävä 1

Venla Rossin *Näin erosin avokadosta* -kolumnin **aiheena** on globaalien ruokatrendien vaikutukset ja **tavoitteena** muuttaa lukijoiden kulutustottumuksia. Lähes koko kolumni koostuu esimerkeistä, ja argumentaatiossa ja sen vakuuttavuuden rakentamisessa niillä on suuri rooli.

Esimerkit teesin ja perustelujen tukena

Kolumnin kokonaisluentaan perustuvana **teesinä** voidaan pitää väitettä *sesonki- ja lähiruokamuoti on järkevämpää kuin globaalit ruokatrendit*. Myös suppeammat tulkinnat tekstin teesistä ovat mahdollisia (esim. globaalit ruokatrendit ovat haitallisia tai kasvissyönte ei välttämättä ole eettistä eikä ekologista).

Esimerkkien tehtävänä on ensinnäkin tukea kirjoittajan teesilleen esittämiä perusteluja. Mikäli teesiksi on abstrahoitu väite *sesonki- ja lähiruokamuoti on järkevämpää kuin globaalit ruokatrendit* esimerkkien suhteesta perusteluihin voi eritellä esimerkiksi näin:

Perustelu: Globaalien ruokamuotien seuraukset ovat arvaamattomia luonnon kannalta.

Esimerkki: Chilessä avokadon tuotannon kasvusta on seurannut vesipula.

Esimerkki: Mantelin tuotannon paisuminen on johtanut Kaliforniassa vesipulaan ja mehiläiskatoon.

Perustelu: Globaalit ruokatrendit voivat heikentää paikallisten tuottajien oloja.

Esimerkki: Meksikossa on mafia ottanut haltuunsa avokadojen tuotannon.

Esimerkki: Kvinoan tuottajat myyvät koko satonsa ja syövät itse aiempaa vähäravinteisempaa ruokaa.

Perustelu: Lähellä tuotetusta ruoasta on enemmän tietoa kuin etäältä tulevasta.

Esimerkki: Järki särki -säilykkeestä tai Härkiksestä tietää, mistä ja miten ne ovat tulleet lähikauppaan.

Esimerkiksi reilun kaupan tarra ei ole merkki viljelijöiden reilusta kohtelusta, eikä luomumerkintä takaa ympäristöystävällisyyttä.

Esimerkit havainnollistavat

Tekstikokonaisuudessa toistuu kaksi keskeistä esimerkkiä: avokado ja kirjoittaja itse. Kirjoittaja käyttää avokadoa läpi tekstin esimerkkinä globaalista ruokatrendistä. Alkutuotantoon liittyvien ongelmien lisäksi avokado liitetään ekologisesti haitalliseen ruoka-ainesten hukkaan heittämiseen. Rossi käyttää toistuvasti itseään ja kokemuksiaan esimerkkinä ruokaa ajattelemattomasti ostaneesta ja ruokatrendejä seuranneesta kuluttajasta, joka alkoi ymmärtää sesonki- ja lähiruoan merkityksen.

Esimerkit argumentaation vakuuttavuuden tukena

Esimerkit on valittu lukijoista tehtyjen **taustaoletusten** pohjalta. Lukijoiden oletetaan seuraavan ruokatrendejä, käyttävän Instagramia ja tuntevan trendikkäitä tuotteita kuten kvinoa, avokado ja Härkis.

Tekstin vakuuttavuutta lisää myös se, että kolumnissa käytetään **sekä järkeen että tunteeseen vetoavia esimerkkejä**. Tunteita herätetään vastakohtaistamalla: Puhutaan *veriavokadoista* ja mafiosoista, jotka kohtelevat tuottajia huonosti, kun *samaan aikaan foodiet jakavat kuvia avokadoruusuista*. Tunteisiin vetoaa myös trendikästä kvinoaa himoitsevien ja sitä tuottavien vastakkainasettelu. Isoäitiä käytetään esimerkkinä lähineuvonantajasta, jolta saa viisaita lähi- ja sesonkiruokaohjeita. Järkeen vetoaviakin faktatietoja esimerkeissä on. Puolen avokadokilon kasvamisen sanotaan vaativan jopa 300 litraa vettä. Mantelin paisunut tuotanto taas on pahentanut kuivuutta ja mehiläiskatoa Kaliforniassa.

Se, että kolumnisti käyttää itseään esimerkkinä, pohjautuu **mallin tarjoamisen ja auktoriteetin** voimaan: Tekstin lopussa Rossin ilmoitetaan kirjoittaneen kirjan ruoan ja syömisen historiasta. Hän on siis asiantuntija, jonka kehityspolkua lukijan sopii seurata. Itsensä kautta Rossi tarjoaa lukijoilleen samastumispintaa: *Glorian ruoka & viini* -lehden lukijoista monet ovat niitä globaaleja ruokatrendejä suosivia vegaaneja, hipstereitä ja foodieita, joihin kolumnistinkin aiemmin kuului ja jotka Rossi pyrkii saamaan teesinsä taakse.

1–2 pistettä:

Vastauksessa on referoiva ote, siinä ei ilmaista selkeää perusteltavissa olevaa tekstin teesiä tai tavoitetta. Muutamia esimerkkejä nostetaan esiin, mutta ei löydetä niiden yhteyttä tekstin argumentaatioon, esimerkiksi tekstin teesiin ja perustelujen tukemiseen. Tai vastaus on ennemminkin yleisemmän tason argumentaatioanalyysi, jossa esitellään argumentaation keinoja mutta ei löydetä niiden yhteyttä esimerkkeihin.

3–4 pistettä:

Vastauksessa abstrahoidaan tekstistä uskottava teesi tai tavoite. Vastauksessa löydetään keskeiset esimerkit ja yhdistetään ne argumentaatioon. Vastauksessa osoitetaan esimerkkien avulla, miten esimerkit liittyvät perusteluihin ja tukevat niitä. Kolmen pisteen vastauksessa esimerkkejä on esitelty, mutta niiden jäsentelyssä on puutteita, neljän pisteen vastauksessa on selkeä ja toimiva jäsentely.

5–6 pistettä:

Vastauksessa löydetään useita esimerkkejä ja yhdistetään ne taitavasti argumentaatioon, teesin ja erityyppisten perustelujen tukemiseen. Vastauksessa tarkastellaan esimerkkejä

myös argumentaation vakuuttavuuden kannalta sekä huomataan esimerkkien yhteys tekstin tekstilajiin.

Tehtävä 2

Kivipelto käyttää *Helsingin Sanomien* Tiede-osiossa julkaistussa tekstissään erilaisia keinoja herättää ja pitää yllä lukijan kiinnostusta. Tekstin alussa oleva lähikuva kärpäsestä ja vaaraa korostava otsikko kiinnittävät lukijan huomion. Arkisesta hyönteisestä ja sen elämäntilasta tehdään kiinnostava käyttämällä kohosteista ja humoristista tyyliä, joka syntyy tekstin ilmaisun, kerronnan ja sisällön valintojen avulla. Teksti etenee tarinamuodossa ja kertoo inhimillistetyn kärpäsen vaaroja täynnä olevasta elämästä. Näin teksti kytkeytyy narratiivisen tietokirjallisuuden ja journalismin tapaan jäsentää asioita tarinamuodossa. Samalla se liittyy tiedettä yleistajuistaviin teksteihin, joissa lähteenä on asiantuntijoiden haastattelu.

Vastauksessa voidaan nostaa esiin esimerkiksi seuraavia keinoja:

- sisällön ja näkökulman valinnat
 - faktatieto ja käsitteiden selitykset (*täällä pörrää nelisentuhatta lajia; ne käyttävät houkuttelevia hajusteita eli feromoneja*); fakta kehystetty kepeällä tekstillä ja sijoitettu tekstin uumeniin, esim. loppuosan pari pääosin faktasisältöistä kappaletta (liittyy rakenteeseenkin: kevyemmän kautta syvemmälle tai tutun kautta tuntemattomaan)
 - yllättävät yksityiskohdat ja rinnastukset (*Joillain kärpäksillä aineet lemuavat yhtä voimallisesti kuin teinin partavesi. Jopa ihmisen huono nenä tunnistaa "kemikaalin" hajun, jos osuu parven keskelle.*)
 - havainnollistaminen
 - konkretisointi (esimerkiksi *kärpäsen karvaisuus*)
 - vertailu ihmiseen (*Miten kärpänen löytää kumppanin? Samoin kuin me*)
 - seksuaalisuus (*etenkin nuorilla koirilla meno voi olla holtittoman näköistä.*)
 - aistihavainnot: äänet, hajut, näköaisti
 - luotettavuus ja uskottavuus (tieteelliset käsitteet ja lähdemerkintä)
 - humoristinen ja viihdyttävä sävy (*kärpäset eivät juuri viisastu vanhetessaan.*)
 - empatian herättely (esimerkiksi hukkuminen, siipien rispaantuminen, muumioituneet kärpäset)
- ilmaisun ja kerronnan valinnat
 - tekstin kokonaisrakenne (otsikko, ingressi, leipäteksti, kuva); vrt. verkkotekstin luettavuutta parantavat ominaisuudet, kuten lyhyet kappaleet
 - tarinallisuus, kertova rakenne ja tekstin kertoja (kärpäsen elämäntilasta ja elämän kohokohdat ja vaarat; *Miten lienee ihmisten kanssa...; tarina* myös eksplikoidaan ingressissä)
 - kärpäsen inhimillistäminen (kärpäsen elämäntilasta)
 - kielen ja ilmaisun keinot

- sananvalinnat, kuvailevat ilmaukset, kielellä leikittely (adjektiivit, deskriptiivisanat, tieteelliset käsitteet; pörrää; rispaantuvat; *ne parveilevat siellä täällä haku päällä*; feromonit, pintajännitys)
- puhekielinen ja kaunokirjallinen sävytyks (Tai no, koko elämä on sille yhtä vaaraa.; *Jälkimmäisten uhreja ovat kesämökin ikkunaan liimaantuneet muumioituneet kärpäset, joista näyttää heittyvän varjo.*)
- retoriset keinot (vertailu, huumori, liioittelu, vastakkainasettelu).

Hyvässä vastauksessa luodaan kokonaisnäkemys tekstin erilaisista keinoista herättää lukijan kiinnostus ja pitää sitä yllä. Havaintoja tehdään sisällön ja näkökulman sekä ilmaisun ja kerroksen valinnoista. Havaintoja voidaan ryhmitellä vastauksessa monin eri tavoin. Havaintoja pyritään tarkastelemaan myös tekstin kohderyhmän ja kontekstin näkökulmasta.

1–2 pistettä:

Vastauksessa tehdään yksittäisiä havaintoja sisällön valinnoista tai ilmaisun keinoista, joilla tekstissä herätetään lukijan kiinnostus tai pidetään sitä yllä. Vastauksessa voidaan keskittyä enemmän joko kiinnostuksen herättämiseen tai sen ylläpitoon.

3–4 pistettä:

Vastauksessa on runsaasti havaintoja tekstin ilmaisun piirteistä ja sisällöllisistä valinnoista, jotka on ryhmitelty tarkoituksenmukaisesti. Vastauksessa käsitellään sekä kiinnostuksen herättämistä että sen ylläpitoa. Neljän pisteen vastauksessa havaintoja tarkastellaan myös kohderyhmän tai kontekstin näkökulmasta.

5–6 pistettä:

Vastauksessa eritellään monipuolisesti kohosteisia keinoja, joilla herätetään lukijan kiinnostusta ja pidetään sitä yllä. Molempia näkökulmia käsitellään tasapainoisesti. Vastauksessa korostuu lisäksi tekstin kertovan rakenteen havaitseminen tai tieteen yleistajuistamisen näkökulma. Havainnot yhdistetään tekstilajiin ja kohderyhmään ja voidaan nostaa esiin myös kertovan rakenteen yhteys luontodokumentteihin.

Tehtävä 3

Vastauksessa kiinnitetään ensisijaisesti huomiota siihen, mitä miljöössä on, miten se rakentuu ja mihin kontekstiin se sijoittuu. Miljöön merkityksestä *Puhdistus*-romaanin katkelmassa tehdään päätelmiä.

Tapahtumat liittyvät tavallisten maaseudun asujien elämään, jossa juopot reuhaavat, jääkaappi hurisee ja naapurin kukko kiekkuu. Niukoista oloista kertoo esimerkiksi se, että suomalainen deodorantti ja Imperial Leather -saippua ovat himoittuja. Sosiaalinen miljöö on arkinen ja vaatimaton.

Katkelman konkreettinen miljöö rakentuu ikään kuin laajenevista ympyröistä. Niitä kehystää luvun nimen yläpuolelle sijoitettu ilmoitus: *1992. Länsi-Viro*. Liikkeelle lähdetään Aliiden kamarista ja keittiöstä. Talosta siirrytään tarkastelemaan pihaa ja kylää ihmisineen. Radiouutiset tuovat koko maan presidentinvaaleineen miljöön osaksi.

Varsinainen tapahtumapaikka on Aliiden talo. Sen kamarin ja keittiön sekä pihan kuvauksen välille kasvaa jännite. Pihasta mainitaan monia ikäväsävyisiä yksityiskohtia. Esimerkiksi piha niiskuttaa harmaana ja pihakoivu on salaman halkaisema. Nyt sen alle on ilmaantunut huolestumista herättävä ihmisen muotoinen mytty.

Sisällä sen sijaan on tuli hellassa ja radio auki, vadelmat ja tomaatit odottavat säilömistä. Voisi olla kodikasta, jos Aliide pääsisi päiväänsä kiinni, mutta kärpäsen takia näin ei käy. Kärpäsahdissa verhot heilahtavat auki kuin esirippu ja pakottavat hänet huomaamaan mytyn. Samalla hänen mieleensä tulee kylään liittyviä asioita. Autioituvassa kylässä on enää vanhukasia ja *lauma vajaapäisiä huligaaneja*. Näiden mellastusta ei ilmeisesti saada kuriin. Juuri itsenäistyneen maan tapahtumat presidentinvaaleineen tuntuvat olevan kaukana.

Pihamiljööön epämiellyttävyydet tihkuvat taloon ikkunoiden kautta, vaikka Aliide yrittää pitää verhot suljettuina. Sisä- ja ulkomiljööön erottavasta ikkunalasista kertoja mainitsee pariinkin otteeseen, että se on lihaa vaanivan kärpäsen likaama. Aliiden elinympäristö ei siis ole moitteeton. Aliiden yritys puhdistaa ikkunaa liittämällä miljööön romaanin *Puhdistus*-nimeen ja antaa lukijalle vihjeen yksityiskohdan merkityksestä: jostain likaisesta pyritään kenties pääsemään eroon koko teoksenkin tasolla.

Havainnot ja tulkintoja

Runsasaineisesta pohjatekstistä vastaukseen voi nostaa esimerkiksi seuraavia sisältöjä:

- Miljöö on arkinen ja vaatimaton, tavallisten ihmisten elinpiiriä.
- Katkelma sijoittuu melko tarkoin määriteltyyn aikaan ja paikkaan.
- Keskeinen tapahtumapaikka on sisämiljöö, josta katsotaan ikkunan kautta ulospäin.
- Ulkomiljöö on laaja (piha – kylä – vuoden 1992 Viro).
- Ulko- ja sisämiljöö välillä on jännite: ulkona pelottavaa, epämiellyttävää, sisällä turvallinen arki, jota kärpänen nyt uhkaa.
- Sisä- ja ulkomiljöö erottaa ikkunalasi, joka sisältä likainen ja jonka ulkopuolelle on liimautunut märkää, mykkää ja odottavaa heinää.
- Tulkinnassa teoksen nimen ja miljöö välille syntyy yhteys.

1–2 pistettä:

Tekstilajin mukaisessa lukutavassa on puutteita. Yhden pisteen vastauksessa osoitetaan, että miljöö käsite on ymmärretty mutta se on ymmärretty lähinnä konkreettiseksi tapahtumapaikaksi. Etupäässä sisämiljööstä tehdään joitain pinnallisia havainnot. Kahden pisteen vastauksessa kiinnitetään huomiota sekä sisä- että ulkomiljööseen, toinen voi kuitenkin painottaa toista enemmän.

3–4 pistettä:

Kolmen pisteen vastauksessa tekstiä luetaan kaunokirjallisena tekstinä. Vastauksessa on useita olennaisia havainnot. Se keskittyy kuvailemaan, mitä sisä- ja ulkomiljöössä on, mutta tarjoaa päätelmiäkin. Kolmen pisteen vastauksessa sosiaalisen miljöö havainnot voivat kuitenkin jäädä implisiittisiksi tai epäselviksi. Neljän pisteen vastauksessa myös sosiaaliseen miljööseen kiinnitetään huomiota. Sekä sisä- että ulkomiljööseen liittyviä merkityksellisiä yksityiskohtia tuodaan esille ryhmiteltyinä ja niistä tehdään päätelmiä.

5–6 pistettä:

Vastauksessa analysoidaan miljöötä monipuolisesti ja oivaltavasti. Havainnoista tehdään synteesi, johon liittyy miljöön rakenteen ja yksityiskohtien pohjalta tehtyjä päätelmiä. Vastauksessa tehdään tulkintoja ja synteisiä tekstin ja siitä tehtyjen havaintojen pohjalta.

Tehtävä 4

Tehtävässä on tarkasteltavana katkelma romaanista ja lyhyt proosateksti sekä niiden molempien selkomukautetut versiot. Hyvässä vastauksessa päähuomio kohdentuu muutoksiin, joita alkuperäistekstiin on mukautuksessa tehty. Härkösen tekstiin on tehty enemmän erityyppisiä muutoksia kuin Laajarinteen tekstiin, mutta tekstien vertailua ei vastauksessa erityisesti edellytetä.

Mukautuksista ilmeisimmät koskevat ulkoasua ja taittoa sekä virkkeiden lyhentämistä. Mahdollinen ennako-oletus selkotekstin lyhydestä ei saa aineistosta selvää vahvistusta, vaan mukautukset koskevat pikemminkin tekstin laatua kuin määrää.

Ansiokkaassa vastauksessa tarkastellaan hienovaraisia muutoksia, joilla tekstien luettavuutta ja ymmärrettävyyttä on pyritty parantamaan. Koska tehtävä kohdentuu erityisesti tekstin piirteisiin, kielen analysoinnin käsitteitä tarvitaan.

Muutoksia on tekstin

- **sanatasolla**, esimerkiksi
 - vaikeiden sanojen korvaaminen tutuilla tai konkreettisilla sanoilla ja käsitteillä (esim. Laajarinne: *tarkastelee* > *katsoo*; Härkönen: *armelias* > *reilu*; *kevätjuhlat* > *kevätjuhla*)
 - mutkikkaiden tai vaikeiden sanontatapojen oikaisu (Laajarinne: *on tosin hieman harhaanjohtavaa sanoa* > *tai oikeastaan*)
 - tekstin sävyjen vähentäminen (Härkönen: puhekielisyyksien karsiminen, kirosanon, monimerkityksisyyden ja ironian vähentäminen)
 - merkitysten avaaminen nykylukijalle (Härkönen: *kaikkien aineitten keskiarvo 7,6* > *Sillä mä pääsisin lukioon.; joku värisevä tulitikkutyttö* > *värisevä tyttöparka*)
- **lause- ja virketasolla**, esimerkiksi
 - lauseiden ja virkkeiden lyhentäminen, päälauseiden suosiminen, subjektin toisto (Laajarinne: 1. kappale)
 - sanajärjestyksen muokkaaminen, pääsääntöisesti suoraksi (poikkeuksiakin on)
 - yksi asia lausetta tai virkettä kohden
 - vaikeiden ja raskaiden kieliopillisten rakenteiden vältteleminen (Härkönen: *lienee selvä* > *on selvä*, *painon nouseminen* > *paino ei nouse*)
- **tekstikokonaisuuden tasolla**, esimerkiksi
 - poistot, tiivistykset ja sisällön pelkistykset: yksityiskohtien, sivujuonien, takaumien tai sivuhenkilöiden karsinta (Härkönen: *Ohjelma on perseestä.*)
 - kulttuurista taustatietoa vaativien kohtien karsinta (Härkönen: *Hukkaputki*, *tulitikkutyttö*, *Kalevala*)
 - lisätiedon tai -selitysten antaminen (Härkönen: *Ope oli ollu reilulla tuulella, sillä nelonen mulla olisi kuulunut olla.*) tekstin pitenemisenkin uhalla
 - Härkösen romaanin luvun alkuun on lisätty parenteesinomaisen johdanto tai juonitivistelmä

- **ulkoasussa**, esimerkiksi
 - lyhyet kappaleet ja lyhyet rivit (kertasilmäilyllä hahmottuvia), jolloin ulkoasu ei muistuta enää tyypillistä proosatekstin ulkoasua (Laajarinne)
 - ilmava taitto ja palstoitus, fonttikoon suurentaminen, kappalejaon merkitseminen vasensuorasti, selkeät kappalevälit, ei tavunjakoa rivin lopussa
 - tekstin rytmitys tai jakaminen sisällöllisesti tai kerronnallisesti ehyisiin jaksoihin (kappalekokonaisuuksiin).

1–2 pistettä:

Vastaus keskittyy lähinnä ulkoasua koskeviin ja muihin ilmeisimpiin muutoksiin. Vastauksessa nostetaan esille satunnaisia yksityiskohtia yhdestä tekstistä kerrallaan.

3–4 pistettä:

Vastauksessa on tunnistettu eri tasoilla tehtyjä muutoksia, ja niitä on ryhmitelty. Vastaus voi olla luettelomainen. Neljän pisteen vastauksessa on löydetty teksteille yhteisiä piirteitä, joiden pohjalta on pyritty kiteyttämään joitakin selkomukautuksen yleisiä keinoja ja pyritty suhteuttamaan niitä kohderyhmään.

5–6 pistettä:

Vastauksessa muutoksia on luokiteltu ja nimetty tarkoituksenmukaisella tavalla tekstin eri tasoja yhdistäen. Vastaus keskittyy muutoksiin, jotka ovat olennaisia selkomukautuksen kannalta. Vastauksessa huomiota on kiinnitetty myös hienovaraisiin tekstien muutoksiin (sävy, kulttuurista taustatietoa vaativat kohdat). Vastauksessa muodostuu perusteltu kuva selkomukauttamisen keinoista suhteessa kohderyhmään.

Tehtävä 5

Ruben Stiller ottaa kolumnissaan kantaa sosiaalisen median myötä yleistyneeseen tapaan dokumentoida ja kommentoida ihmisten arkielämän tapahtumia julkisesti. Hän vastustaa elämän brändäystä ja tuotteistamista elämispaketeiksi.

Stillerin tekstissä kaikuvat kirjoittajan oman äänen lisäksi sosiaalisen median kuviteltujen käyttäjien äänet. Osa heistä edustaa sosiaalisessa mediassa omaa elämäänsä dokumentoivia ihmisiä, osa taas heidän toimintaansa seuraavia ihmisiä. Siirtymät äänestä toiseen tehdään näkyväksi kielellisin keinoin (esimerkiksi toistamalla otsikkoa, käyttämällä klik-sanaa ja vaihtamalla tyyliä). Tekstin äänet ovat monitulkintaisia ja paikoitellen on vaikea sanoa, kenen tai keiden ääntä teksti kaiuttaa. Erilaiset, uskottavasti perustellut tulkinnat ovat siis mahdollisia.

Mahdollisia havaintoja äänistä

- Kirjoittajan oma ääni kuuluu selkeimmin tekstin lopussa, jossa hän kirjoittaa havainnoistaan minä-muodossa (esimerkiksi *Istun ikkunan ääressä, tuijotan Tehtaankadun pysäkillä pussailevaa nuorta paria ja ajattelen: tuossa on toivoa, tuo ei ole vahtoa.*) ja nostaa esiin esimerkin avulla oman ihanteensa ihmisten aidosta elämästä ja vuorovaikutuksesta.

- Kirjoittajan äänen voi tulkita kuuluvan myös niissä tekstin kohdissa, joissa hän esittää päätelmiä ja yleistyksiä sosiaalisen median käytön seurauksista (esimerkiksi *Rahvaan ääni kuuluu somessa kuuluvammin kuin koskaan Suomen historiassa ja tyhmentää maan. Olemme matkalla kohti hengen demokratiaa, jossa idioottien tyrannia vaientaa älymystön äänen*). Näissä kohdissa kirjoittaja ottaa itselleen ikään kuin ulkopuolisen arvioijan roolin.
- Omalla äänellään Stiller myös kärjistää ja liioittelee: *Rahvaan ääni kuuluu somessa kuuluvammin kuin koskaan Suomen historiassa ja tyhmentää maan.; Elämys ei ole enää mitään, jos sitä ei jaeta.; miljoonannen peukun jälkeen mikään ei tunnu mitään.; Kidutetaan lähimmäisiä banaaleilla lomakuvilla.*
- Sosiaalisen median käyttäjien ääni tulee esiin kohdissa, joissa kuvitteelliset yksittäiset päivitysten lukijat reagoivat postauksiin (esimerkiksi *Voi jumalauta, kuinka tuokin perhe jaksaa vetää roolia, peukkuja, klik*) tai elämäänsä jakavat somen käyttäjät puhuvat seuraajilleen (*Kivat teille läskeille, jotka ette elä ikuisesti niin kuin kuntoileva perheemme, klik.; Meidän elämämme tarkoitus on yksinkertainen: elämä pitää saada näyttämään siltä, että sitä voidaan peukuttaa*). Nämä kohdat muistuttavat repliikkejä ja suoria lainauksia.
- Muiden äänien esittämisen avulla kirjoittaja maalailee kauhukuvaa ihmisten elämästä sosiaalisen median maailmassa. Somen käyttäjien ääni on emotionaalinen. Kuvitellut käyttäjät reagoivat tunteella ja kiroilevat: *Voi jumalauta, kuinka tuokin perhe jaksaa vetää roolia; haistakaa paska, meillä ei ole varaa matkustaa teidän lomakohteeseenne.*
- Kolumnin otsikko *Se tunne* lainaa Facebookissa suosittua postauksen aloitustapaa, joka on erittäin yleinen myös sosiaalisessa mediassa kiertävissä meemeissä (se tunne kun...). Ilmaus myös toistuu kolumnissa muutamia kertoja.
- Otsikon alla olevan ingressin (*Elämä on yhtä jakamista, eikä Ruben Stiller pidä siitä*) voi tulkita eri tavoin. Sen voi tulkita Stillerin omaksi ääneksi ja intertekstuaaliseksi viittaukseksi esimerkiksi Stillerin tv-ohjelmaan. Sen voi tulkita myös toimittajan tai muun ulkopuolisen henkilön tiivistäväksi tulkinnaksi tekstistä.
- Kirjoittaja kritisoi somessa vallalla olevaa *rahvaanomaista viemäryyliä* ja käyttää sitä itse sarkasmin keinona.

Asiaa voi pohtia myös erilaisten kohderyhmien kannalta. Tärkeintä on havaita, että muut kuin kirjoittajan ääni eivät kuulu oikeille, konkreettisille ihmisille vaan edustavat keksittyjä prototyyppisiä ja niiden avulla tekstiin luodaan jännitteitä ja sävyjä. Yksi moniäänisyyden funktioista on erilaisten näkökulmien tai roolien esille tuonti tekstissä. Vastauksien voi jäsentää myös niiden mukaan.

1–2 pistettä:

Vastauksessa nimetään muutama ääni, mutta ei tunnisteta niiden tehtäviä tekstissä. Äänten tarkastelu on niukkaa tai pinnallista. Vastauksesta käy kuitenkin ilmi, että kirjoittaja ymmärtää moniäänisyyden käsitteen ainakin jossain määrin.

3–4 pistettä:

Vastauksessa nostetaan esiin ääniä (Stiller vs. muut, pää-ääni ja vastaääni tai -äännet) ja havaitaan niiden eroja ja erilaisia tehtäviä tekstissä. Ääniä tarkastellaan esimerkiksi suhteessa kolumnin vaikuttavuuteen tai tyyliin.

5–6 pistettä:

Vastauksessa eritellään monipuolisesti tekstissä kuuluvia ääniä ja havaitaan niiden monitulkintaisuus, dynaamisuus ja prototyyppisyys. Vastauksessa pohditaan eri äänten tehtäviä tekstissä. Äänten käyttö suhteutetaan kolumnin tekstilajiin ja sen tavoitteisiin, ja asiaa voidaan pohtia myös suhteessa lehden ja kolumnin oletettuun lukijakuntaan.